

Brüssel, 17.6.2016
COM(2016) 400 final

2016/0186 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust nr 445/2014/EL, millega kehtestatakse liidu meede „Euroopa kultuuripealinnad“ aastateks 2020–2033

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Meedet „Euroopa kultuuripealinnad“ aastateks 2020–2033 reguleeritakse otsusega nr 445/2014/EL¹. Otsuse lisas on ajaliselt järjestatud liikmesriigid, kellel on õigus kultuuripealinna tiitlit saada (kaks liikmesriiki aastas). Euroopa kultuuripealinnaks saamise konkurss algab kuus aastat enne tiitliaastat ning selleks avaldab asjakohane riigi ametiasutus konkursikutse.

Erinevalt varasemast otsusest nr 1622/2006/EÜ² rakendatakse vastavalt otsusele nr 445/2014/EL meetet ka ELi kandidaatriikides või potentsiaalsetes kandidaatriikides, tingimusel et nad osalevad konkursikutse avaldamise ajal programmis „Loov Euroopa“ või edaspidistes kultuuri toetavates liidu programmides. Seega võivad igal kolmandal aastal alates 2021. aastast (st aastatel 2021, 2024, 2027, 2030 ja 2033) kanda kultuuripealinna tiitlit ka kandidaatriikides või potentsiaalsetes kandidaatriikides asuvad linnad. Ka nende linnade konkurss algab hiljemalt kuus aastat enne tiitliaastat ning selleks avaldab konkursikutse komisjon.

Otsus nr 445/2014/EL ei hõlma aga Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisteks olevaid Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riike (edaspidi „EFTA/EMP riigid“, st Norra, Island ja Liechtenstein). Seetõttu ei ole nende riikide linnadel võimalik aastatel 2020–2033 Euroopa kultuuripealinna tiitlit kanda.

Euroopa Liidu ja EFTA/EMP riikide vaheliste kultuurisidemete tugevdamiseks on tehtud ettepanek muuta otsust nr 445/2014/EL ning võimaldada seega EFTA/EMP riikide linnadel, kes osalevad programmis „Loov Euroopa“ või edaspidistes kultuuri toetavates liidu programmides, kandideerida Euroopa kultuuripealinna tiitlile.

See oleks kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 167 lõikega 3, mille kohaselt „liit ja liikmesriigid edendavad kultuuri valdkonnas koostööd kolmandate riikide[ga] [...]“.

Samuti oleks EFTA/EMP riikide lisamine kooskõlas Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikliga 81 ja selle protokolliga nr 31 (koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust) artikliga 13.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Kuna ettepanekuga muudetakse otsust nr 445/2014/EL, millega kehtestati liidu meede „Euroopa kultuuripealinnad“ aastateks 2020–2033, on sellel sama õiguslik alus ehk Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 167 lõige 5.

• Subsidiaarsus

Kuna otsus nr 445/2014/EL on liidu õigusakt, saab seda muuta vaid samaväärse õigusaktiga. Liikmesriigid ei saa eraldi tegutseda.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta otsus nr 445/2014/EL, millega kehtestatakse liidu meede „Euroopa kultuuripealinnad“ aastateks 2020–2033 ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1622/2006/EÜ (ELT L 132, 3.5.2014, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1622/2006/EÜ, millega kehtestatakse kultuurisündmusega „Euroopa kultuuripealinn“ seotud ühenduse meede aastateks 2007 kuni 2019 (ELT L 304, 3.11.2006, lk 1).

- **Proportsionaalsus**

Vt eespool. Muul viisil ei saa võimaldada EFTA/EMP riikidel osaleda meetmes „Euroopa kultuuripealinnad“.

- **Vahendi valik**

Vt eespool. Kavandatud õigusakt: otsus.

- **Avalik konsultatsioon**

Meedet „Euroopa kultuuripealinnad“ aastateks 2020–2033 käsitleva otsuse ettepaneku ettevalmistamise ajal korraldas komisjon 27. oktoobrist 2010 kuni 12. jaanuarini 2011 väldanud avaliku konsultatsiooni, mille käigus laekus 212 vastust. Üks küsimus käsitles võimalust lubada meetmes „Euroopa kultuuripealinnad“ osaleda ka ELi mittekuuluvatel riikidel³. Arvamused selle idee kohta olid erinevad ja komisjon otsustas tol ajal teha ettepaneku avada meede ELi mittekuuluvatele riikidele osaliselt, st lubada osaleda vaid riikidel, kes taotlevad liidu täisliikmeks saamist.

Komisjon on seisukohal, et täiendav konsulteerimine ei ole vajalik, sest uue otsuse ettepaneku eesmärk on (veidi) laiendada meetme „Euroopa kultuuripealinnad“ rakendusala, et selles saaksid osaleda ka EFTA/EMP riigid.

3. MÕJU EELARVELE

Nagu otsuse nr 445/2014/EL puhul, puudub komisjoni käesoleval ettepanekul otsemõju eelarvele, sest Melina Mercouri nimeline auhind ning liidu institutsioonide ja organite poolt ametisse nimetatud eksperdikomisjoni liikmetega seotud kulud kaetakse 2014.–2020. aasta finantsraamistikus programmile „Loov Euroopa“ ettenähtud olemasolevatest vahenditest või edaspidistest 2020. aasta järgsetest kultuuri toetavatest liidu programmidest. Ettepaneku tulemusel ei suurene ajavahemikul 2020–2033 Euroopa kultuuripealinnade arv, sest EFTA/EMP riikide linnad konkureerivad linnadega, mis asuvad kandidaatriikides või potentsiaalsetes kandidaatriikides, mis juba niigi konkursil osalevad.

4. MUU TEAVE

Komisjoni ettepanek hõlmab järgmist.

- Lubada meetmes „Euroopa kultuuripealinnad“ osaleda EFTA/EMP riikidel, tingimusel et nad osalevad konkursikutse avaldamise ajal programmis „Loov Euroopa“ või edaspidistes kultuuri toetavates liidu programmides.
- Seda silmas pidades laiendada kandidaatriikide või potentsiaalsete kandidaatriikide linnadele mõeldud avalikku konkurssi ka EFTA/EMP riikide linnadele.
- Anda Euroopa kultuuripealinna tiitel kandidaatriigi, potentsiaalse kandidaatriigi või EFTA/EMP riigi linnale 2027. aasta asemel 2028. aastal, et neil riikidel oleks võimalik pidada läbirääkimisi programmile „Loov Euroopa“ järgnevas kultuuri toetavas liidu 2021.–2027. aasta programmis osalemise üle enne, kui komisjon avaldab asjakohase konkursikutse vähemalt kuus aastat enne tiitliaastat.
- Muuta vastavalt otsuse nr 445/2014/EL lisas esitatud ajakava.

³ Konsultatsiooni tulemuste analüüs on aadressil http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/documents/ecoc/consultation-analysis-results_en.pdf.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust nr 445/2014/EL, millega kehtestatakse liidu meede „Euroopa kultuuripealinnad“ aastateks 2020–2033

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 167 lõiget 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁴,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 445/2014/EL⁵ eesmärk on kaitsta ja edendada kultuuride mitmekesisust Euroopas ning tuua esile nende ühised jooned, suurendades ühtlasi kodanike seas ühtsesse kultuuriruumi kuulumise tunnet. Lisaks on kõnealuse otsuse eesmärk toetada kultuuri rolli linnade pikaajalises arengus kooskõlas nende vastavate strateegiate ja prioriteetidega.
- (2) Otsuse nr 445/2014/EL artikli 3 kohaselt võivad liidu meetmes „Euroopa kultuuripealinnad“ osaleda üksnes liikmesriigi, kandidaatriigi või potentsiaalse kandidaatriigi või liiduga kõnealuse otsuse artikli 3 lõikes 5 kirjeldatud asjaoludel ühineva riigi linnad.
- (3) Kõnealuses meetmes tuleks lubada teatavatel tingimustel osaleda ka Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisteks olevate Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikide (edaspidi „EFTA/EMP riigid“) linnadel, et tugevdada nende riikide ja Euroopa Liidu vahelisi kultuurisidemeid kooskõlas Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikliga 81.
- (4) Kõnealuse otsusega hõlmatud ajavahemikul ehk aastatel 2020–2033 tuleks EFTA/EMP riikide linnadel lubada esitada oma kandidatuur ainult ühel tiitlikonkursil, et tagada liikmesriikide linnadega võrdsed tingimused. Lisaks sellele peaks igal EFTA/EMP riigil olema lubatud kõnealusel ajavahemikul tiitlit kanda vaid ühel korral.
- (5) Euroopa kultuuripealinn peaks olema kandidaatriigis, potentsiaalses kandidaatriigis või EFTA/EMP riigis 2027. aasta asemel 2028. aastal, et neil riikidel oleks võimalik pidada läbirääkimisi programmile „Loov Euroopa“ järgnevas kultuuri toetavas liidu

⁴ ELT C ..., ..., lk

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta otsus nr 445/2014/EL, millega kehtestatakse liidu meede „Euroopa kultuuripealinnad“ aastateks 2020–2033 ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1622/2006/EÜ (ELT L 132, 3.5.2014, lk 1).

2021.–2027. aasta programmis osalemise üle enne, kui avaldatakse asjakohane konkursikutse vähemalt kuus aastat enne tiitliaastat.

(6) Seepärast tuleks otsust nr 445/2014/EL vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust nr 445/2014/EL muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Tiitlit kandvate linnade arv ühel aastal (edaspidi „tiitliaasta“) ei ole suurem kui kolm.

Igal aastal antakse tiitel maksimaalselt ühele linnale kummaski liikmesriigis, mis on loetletud lisas esitatud ajakavas (edaspidi „ajakava“), ning asjakohastel aastatel ühele EFTA/EMP riigi, kandidaatriigi, või potentsiaalse kandidaatriigi või ühele liiduga lõikes 5 kirjeldatud asjaoludel ühineva riigi linnale.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. EFTA/EMP riikide, kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide linnad, kes osalevad programmis „Loov Euroopa“ või edaspidistes kultuuri toetavates liidu programmides artikli 10 lõikes 2 osutatud konkursikutse avaldamise ajal, võivad taotleda tiitlit üheks aastaks avaliku konkursi käigus, mis korraldatakse igal kolmandal aastal vastavalt ajakavale.

EFTA/EMP riikide, kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide linnadel on aastatel 2020–2033 lubatud osaleda üksnes ühel konkursil.

Igal EFTA/EMP riigil, kandidaatriigil või potentsiaalsel kandidaatriigil on lubatud aastatel 2020–2033 kanda tiitlit vaid ühel korral.“

2) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Eelvaliku ja lõppvaliku tegemine EFTA/EMP riikides, kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides“;

b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. EFTA/EMP riikide, kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide linnade vahelise konkursi korraldamise eest vastutab Euroopa Komisjon.“;

c) lõike 6 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„6. Ekspertkomisjon esitab lõppvalikuaruande esialgu välja valitud kandidaatlinnade taotluste kohta koos soovitusena maksimaalselt ühe EFTA/EMP riigi, kandidaatriigi või potentsiaalse kandidaatriigi linna nimetamiseks.“

3) Artikli 11 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui tegemist on EFTA/EMP riikide, kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikidega, nimetab Euroopa Komisjon vastavatel aastatel ühe tiitlit kandva linna, võttes aluseks ekspertkomisjoni lõppvalikuaruande soovitusel, ning teavitab sellest nimetamisest Euroopa Parlamenti, nõukogu ja Regioonide Komiteed hiljemalt neli aastat enne tiitliaastat.“

4) Artiklit 13 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Asjaomane liikmesriik, EFTA/EMP riik, kandidaatriik või potentsiaalne kandidaatriik võib neil kohtumistel osalemiseks nimetada oma vaatleja.“;

b) lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Eksperdikomisjon edastab oma seirearuanded Euroopa Komisjonile, samuti kultuuripealinnaks nimetatud linnadele ja asjaomasele liikmesriigile, EFTA/EMP riigile, kandidaatriigile või potentsiaalsele kandidaatriigile.“

5) Lisa asendatakse käesoleva otsuse lisa tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja